

Olje- og energidepartementet

Saksbehandler:
Thomas Bartholdsen
Epost:
thomas.bartholdsen@forbrukerradet.no

Vår dato:
25.02.2015

Vår referanse:
15/4 - 2

Deres dato: Deres referanse:

Høring av endring i energiloven – tredje el-markedsdirektiv

Det vises til høringsbrev og våre e-poster av 13. og 15. februar. Denne høringen fokuserer primært på organiseringen av sentralnettet og hvordan prosesser knyttet til endring av eierskap skal utformes med hensyn på verdifastsettelse av anlegg.

De regionalnett som er aktuelle å overføre til Statnett SF har en økonomi som er regulert av NVE i tråd med reglene for inntektsrammer for nettvirksomheten. Kostnadene knyttet til sentralnettet og regionale nett videreføres i all hovedsak til lokale distribusjonsnett og inngår i kostnadsgrunnlaget for nettleien til vanlige forbrukere.

Mange regionalnett er bygget før energiloven ble iverksatt og ble fram til da fullfinansiert gjennom prisen som sluttbrukerne måtte betale for strømmen. Også etter innføringen av energiloven er det i hovedsak anslagsvis 80% av kostnadene i kraftnettet som dekkes av strømbrukere.

Forbrukerrådet forutsetter at en eiermessig overføring av regionale nett til Statnett SF skjer på en slik måte at det ikke gir en økning i det kostnadsgrunnlag som legges til grunn for nettleien til vanlige forbrukere.

Utgangspunktet for endring av eierskap er forankret i markedsdirektivets krav til eiermessig skille mellom elektrisitetens infrastruktur på den ene side og produksjon og omsetning av elektrisk kraft på den annen side.

Formålet med direktivets regler på dette området er å sikre tilstrekkelig nøytralitet for infrastrukturen og gjennom dette legge til rette for at infrastrukturen kan ivareta viktige roller knyttet til markedsorganisering og systemdrift.

Bakgrunnen for de endringene som foreslås er dagens organisering av sentralnettet hvor deler av sentralnettet er eid av produsenter og at dette eierskapet ikke i tilstrekkelig grad tilfredsstiller kravene til nøytralitet.

Forbrukerrådet mener det er viktig at infrastrukturen for elektrisitet er nøytral i forhold til produksjon og omsetning av kraft. Infrastrukturen for sentralnettet skal tillegges oppgaver og ansvar som skal sikre at kraftmarkedet kan fungere etter hensikten og legge til rette for en rettferdig og kostnadseffektiv konkurranse mellom produsenter og forbrukere av kraft. Et eiermessig klart skille er en forutsetning for denne nøytraliteten og Forbrukerrådet legger til grunn at virkemidler som skal bidra til nøytraliteten også vil bidra til en samfunnsøkonomisk kostnadseffektiv utvikling av sentralnettet.

Forbrukerrådet vil derfor benytte anledningen til å understreke viktigheten av at også infrastrukturen på distribusjonsnivå må organiseres og gis en eiermessig forankring som ivaretar hensynet til

nøytralitet mellom produsenter, kraftomsetning og forbrukere av kraft slik det legges til rette på sentralnettets nivå.

På samme måte som sentralnettets vil de lokale distribusjonsnettene, i henhold til energilovens bestemmelser, ha ansvar for fysisk levering(-splikt) av kraft med tilhørende måling og avregning av uttak. En stor andel av distribusjonsnettene er i dag eid av kraftprodusenter noe som representerer en alvorlig svakhet med hensyn til nøytralitet. Distribusjonsnettene må organiseres på en måte som sikrer en nøytral rolle, tilsvarende som for sentralnettets.

Forbrukerrådet vil i denne omgang ikke ta stilling til om dette vil kreve eiermessige eller organisatoriske endringer eller om nøytraliteten kan sikres gjennom andre tiltak, for eksempel rammene for den økonomiske reguleringen av nettselskapene. Men Forbrukerrådet legger til grunn at de grunnleggende markedsfunksjoner knyttet til måling, avregning og forbrukertilpasset informasjon om strømbruken må kunne bli ivaretatt av en nøytral infrastruktur for kraftsektoren.

Forbrukerrådet mener det er viktig at sluttbrukere får tilgang til kraftpriser som gir kostnadseffektive signaler om verdien av å endre sitt forbruksmønster og investering i energieffektiv teknologi. Med innføring av AMS og timesmåling av strømbruken vil forbrukerne om få år kunne gi viktige bidrag til en effektiv drift og utvikling av det norske kraftsystemet. Dette gjelder både i sentral- og distribusjonsnettets, produksjonsapparatet og ikke minst gjennom elektrisk utstyr og styringssystemer som vil bli installert både i næringslivet og hos vanlige husholdninger.

Forsynings sikkerhet er sentralt. Det vil være behov for fornyelse og oppgradering av nettene, både for å minske de naturlige tapene som er i nettene og øke leveringssikkerheten.

Forbrukerrådet vil understreke at et godt samspill mellom kraftmarkedets økonomiske insentiver og en økonomisk utvikling og drift av distribusjons-, regional- og sentralnett har stor betydning for de samlede kostnadene for forbrukernes strømutfgifter. Nettkostnadene utgjør allerede rundt 40 % av de samlede strømutfgiftene. På NVEs årskonferanse i oktober 2014 ble det fra NVE varslet en forventet økning i tariffene for nettet på opp mot 40 % de kommende årene. Dette bekymrer Forbrukerrådet.

Forbrukerrådet mener derfor at det må legges økende vekt på kostnadseffektiv utvikling av infrastrukturen for strøm og legger til grunn at de foreslåtte endringene som foreslås i høringsbrevet er et tiltak i denne retningen.

Vennlig hilsen
FORBRUKERRÅDET

Audun Skeidsvoll
avdelingsdirektør

Thomas Bartholdsen
fagdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke signatur.